

Дончо нѣщо е да ся помѣста нѣкой отъ начала-та си когато сѣ правн/

МАКЕДОНИЈА излиза за сега веднѣжъ на недѣлнѣтъ въ сѣботѣ. — Цѣна припла-мена за годишъ 4 бѣлы меджидиѣта за въ Цариградъ, а петъ за по егъ на вслѣдъ. — за шестъ мѣсеца 2 1/2 за въ Цариградъ, а за по егъ на вслѣдъ 3. — За три мѣсеца 1 1/2 бѣло меджидиѣта за вслѣдъ.

Писма не освободены отъ пощенскѣ платж и нарѣчанѣ за вѣстникъ не сѣбружени съ приплаж-тъ не сѣ приѣматъ.

МАКЕДОНИЈА

ЛИСТЪ ЗА ПОЛИТИКА, КНИЖЕВНОСТЪ И ТЪРГОВІЯ.

Καλὸς πρῶτος καὶ σαλεύει τὸς ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ, ὅταν εἶναι ὁρθοί.

неизвестно: 12 40 31

Подписка-та на спомощес чованѣта ста-ва въ Цариградъ при Редактора и издателя на **МАКЕДОНИЈА** П. Р. Славейкова при *Одуи-Канѣ* № 68. Статѣи и писма за общеполезны работы помѣстѣватъ сѣ безъ платж. а за частны извѣстѣя плаща сѣ по 2 гр. редѣтъ, а кога сѣ повтори по грошъ.

Подписка на спомоществованѣя ставатъ при отреденѣтъ по егъ настоятели, които и отговарятъ за вѣстникѣтъ.

П. Свѣи. Благословенный Отецъ Кръстю М. Маловъ, подарѣва едно годишно теченіе отъ В. "Македонія", за Училището на мѣсторожденіето си село Кортенъ (Ени-загрежъ окръжностъ.)

ВЪЗРАЖДАНЕ-ТО НА ИСТОКЪ.

"Както слѣдъ сѣмъ бурж за да нас-таше тишина и да сѣ разведри ясното не-бе изисква сѣ да изгрѣе разноцѣтната *Джга* (радуга, зона) така и прѣдъ наше-то възраждане, като прѣдтеча неговъ, нуж-но е да прѣиде прѣобразованіето за да проправи пътътъ и като друга иста *Джга* да прѣдизвѣсти отъ всички очакваното възраждане на Истокъ.

Исторіята на всичкѣтъ народы прѣд-лежи свѣдѣтелъ на великѣтъ и необори-мъ тѣзи истинѣ, че само прѣобразованіята даватъ на народѣтъ нѣгавестъ въсто ле-хатостъ и въсто бѣдѣсть разливатъ въ тѣхъ руманостъ-тъ на жизнѣнностъ.

Единъ природѣтъ и неизмѣняемъ за-конъ управѣва всичкѣтъ народы. Като възлѣзатъ на върхѣтъ на процѣтѣваніето, тѣ повнѣватъ, както ключнува всѣко цѣ-тіе, заливѣватъ както залинува по нѣкога мома нѣкоя въ пѣргѣтъ сѣ, и кате сѣ смѣ-кватъ нозѣтъ имъ на долу стѣватъ на по-лижѣтъ на неподвижностѣтъ, дѣто завѣса-та на незнатностѣта сѣ тегли прѣдъ тѣхъ, а поразникъ и жестокъ бѣе сѣ напѣва да опростаи и самото имъ народно смѣс-ствозаніе — най-свѣщеннѣтъ палладіумъ за народѣтъ конто прѣцѣтѣватъ; но ис-посѣтъ малко по малко настава оздравѣаніе-то и провѣганіето отъ болѣстѣтъ и това провѣганіе го прѣвѣтвуватъ златѣтъ зары на възражданіето.

Това възраждане или го изработватъ народѣтъ чрѣзъ революціѣтъ, или го ос-ществѣватъ правителствата чрѣзъ прѣобра-зованіята. Срдѣнъ прѣдѣтъ нѣма.

На единъ народъ остава му да дигне зна-мѣтъ на революціѣтъ, тогѣтъ само, ко-гато гледа че правителството сматри на възражданіето като на чудовище: дѣто нѣ-ма никакво развитіе, тамо става револю-ція; но тѣзи дѣлжностъ на прѣдѣварѣя всѣко разумно правителство, когато опытова сѣ глѣбѣмѣтъ стремителнѣтъ тежненія на народѣтъ.

И първото нѣй видѣхъи че станж на послѣдѣтъ въ Испаніѣ. Народното опро-пащеніе заплашѣше горкѣтъ испанскѣтъ народъ; отъ день на день отивахъ по злѣ; духѣтъ на срдѣнѣтъ нѣкове навалѣне и истикѣше отъ всѣкъдѣ на прѣдѣваніето и распростѣране на всѣкъдѣ своѣтъ яражъ и смѣртѣнъ стѣжъ; между това правител-ството сѣ втѣрдоглавише и безгърижко гле-даше политическѣтъ живѣнѣтъ на Испаніѣ; позна обаче и оскѣтъ народѣтъ че отъ На-зарѣтъ никакво добро сѣ неочакѣва, и като дръпѣтъ оръжіе пае сѣ на вѣпчко, и въ нецѣнадесятъ дѣна прѣвѣрижъ цѣлж прави-телственнѣтъ системѣ, дѣлоко вече вкорѣ-ненѣтъ въ полуостровѣтъ; А на вдовѣству-ющіѣтъ прѣстоѣтъ развѣвшата сѣ знаѣя на революціѣтъ порасхлѣди малко засѣхѣ-лѣтъ слѣбѣе на атмосферѣтъ и, като іѣ-поплѣни сѣтъ сладкодыхателнѣтъ сѣ раз-вѣванія, прѣдизвѣсти на всѣкъдѣ Европѣ че: отъ сега натѣтъкъ само въ одѣтълѣтъ Римъ ще гледаѣтъ минѣтурѣтъ (въ малѣкъ видѣ прѣдѣстваніето) на срдѣнѣтъ вѣкъ и не-говѣтъ отвратителѣнъ отблѣскъ, а не и въ блѣгѣроднѣтъ сгѣражъ на рѣцѣтъ — овѣн-чанѣтъ сѣ лавры (дафѣновѣ вѣйкѣ) Ис-паніѣ. Тука прочесъ възражданіето сѣ из-вѣрши отъ народѣтъ като сѣ събори чрѣзъ оръжіята правителственната система.

Вторѣтъ способъ сѣ извѣрши въ Ав-стріѣ. И тѣя сила, при всичкѣтъ на прѣд-данія въ промышленностъ-тъ, сѣтъ всѣ-чкѣтъ сѣ всеучилѣца и желѣзны пѣтица и другѣтъ сѣ цивилизаціѣ, политически бѣше болѣна, като бѣше іѣ жестоко по-тѣснѣлъ яремѣтъ на монархическото сво-еволіе. Като пърѣа подвижница въ свѣ-щеннѣтъ сѣюзъ, Австріѣ, смѣртѣна не-пріѣтелка на възражданѣтъ народности, заклетѣа враждебница на революціѣтъ и като на пукъ на онова що бѣ сѣ извѣр-шило въ Францѣ кѣтъ крайѣтъ на 18-ѣй вѣкъ, измыслила бѣ умразѣтъ идеѣж на Священнѣтъ сѣюзъ, та угнѣтѣваше всѣ-кога своѣтъ народы, като склонѣваше и на конкордаты и на калугерократіѣж и на самото това божественно право. Наста-нѣж обаче Садова, Бисмаркѣ даде на Ав-стріѣж единъ много хубавъ урокъ и мо-нархіята, като разумъ че неше може да одѣржи властѣ-тъ и силѣтъ сѣ, ако да не пристѣпѣше на новы прѣобразованія, раздѣра най-напрѣдъ конкордата, упразд-ни жестокого калугеровластѣе и така въ голѣмъ-тъ сѣ политическѣтъ разумностъ възроди Австріѣскѣтъ народѣ, като го настави и напѣсти между свободѣлюбѣ-вытъ народы.

И двѣта примѣры говорятъ въ полѣж за безусловнѣтъ нуждѣ на прѣобразова-ніята, и пърѣо Османското правителство прѣди много врѣме вече гѣ въведе, като благодарѣ желѣніята на подданинѣтъ сѣ, като въвежда на всѣкъдѣ благозаконіето и ослѣщаѣа великога новы прѣобразова-нія. Нѣтъ сѣлавно едѣноначалствущіѣтъ надъ Османскѣтъ имперіѣж, като слѣду-ва дѣлото на велемысливѣтъ сѣ отецъ, начерта още новъ пѣтъ на прѣобразова-нія, а като ходи и въ Парижъ та имѣ случай и да сѣ почуди сѣ характеръ-тъ и прѣимѣствата на образованнѣтъ на-роды, рѣши сѣ постановленіето на Дѣр-жавнѣтъ Сѣвѣтъ да свѣрши обновленіето задѣнѣ, което другъ пѣтъ толкозъ сѣ по-хвали отъ чуждѣтъ и мѣстнѣтъ печатъ.

Нека убо Истокъ сѣвземе честѣлюбіе-то да послѣдува пѣтъ-тъ на утѣрждае-мѣтъ и всѣкой дѣнь заслѣванѣтъ civili-заціѣж на Европѣ, въ щедро разлива-емото отъ неѣж просвѣщеніе, и самъ да сѣ възроди и самъ да почувствуѣа вѣтрѣш-ното радѣваніе на честитѣ сѣ пакрыо-женіе.

Пакрыоженіе! Рѣчь която пріѣтно зву-чи на ушнѣтъ и истѣрѣва растѣваніе на срдѣцата; рѣчь многѣлюбѣзна на наро-дѣтъ и която владѣе надъ неговѣто бла-гомыслие. Цѣвѣущето сѣстоѣніе на единъ народъ не причинѣва толкозъ сладѣсть, нѣма толкозъ привлекателностъ, колѣкѣто драгѣсти сѣдѣрѣа неговѣто възраждане, неговѣто тѣй да кажемъ отъ мртѣвѣхъ въскресеніе!...

Сѣновѣгъ на Истокъ сѣ въодушевени сѣ истѣтъ желѣнія, сѣ истѣтъ начала, сѣ истѣтъ тежненія, сѣ истѣтъ идеи, конто сѣ освѣтили великѣтъ начала на равен-ството, на братѣството, на правдѣ-тъ и на всѣчко това което свѣдѣтелствуѣа въз-ражданіето на образованнѣтъ и цѣвѣу-щѣтъ Европейскѣтъ народы. Всѣчкѣ имѣтъ въ уста възражданіето и това възражда-ніе е зело подѣ серіозно разѣмѣтрѣ-ніе народѣлюбѣвѣто правителство на Тур-ціѣж.

Като прогласѣва то равенството на правдинѣтъ и въвежда то пърѣо новѣтъ прѣобразованія, безъ да сѣ прѣтѣска въ това отъ чуждѣтъ силы, ще прѣнесе пѣй-голѣмѣтъ услѣж на Истокъ, на Истокъ на коѣто настоящето и бѣдѣущето лежи на бѣдѣнѣтъ на правителството.

Возражданіето на Истокъ може да сѣ извѣрши, по нашегѣ поне мѣніе, 1-во; чрѣзъ распроѣтрненіето по всичкѣтъ о-бласти на дѣржавѣтъ вснѣтъ отѣдѣнѣтъ вѣчъ въведѣны въ столицѣтъ прѣобразованія. 2-ро; Чрѣзъ освѣщеніето на равенство-то между всѣчкѣтъ плѣчѣменнѣтъ и плѣ-вѣрны подданинѣтъ на Н. И. Величество. 3-то; Чрѣзъ избѣраніето на едѣж добрѣ системѣж за сѣбѣраніе на данѣцѣтъ, по слѣдѣствіе на което ще поолѣкне отъ то-варѣтъ на сѣлѣнѣтъ и ще сѣ даде по-доблѣственъ потѣкъ на землѣдѣліето. 4-то; Чрѣзъ прилѣжаніето върху землѣдѣче-скѣто художѣство сѣ което ще сѣ иско-пѣмѣтъ изъ земѣтъ неогнѣняемѣтъ сѣкро-вища на Истокъ, конто ако бѣхъ имѣли европѣйцѣтъ, на рай, како сѣ казва, бы-хъ іѣ прѣобѣрижѣли. 5-то; Чрѣзъ рас-клонѣніето на благодѣтелнѣтъ желѣзны пѣтица на всѣкъдѣ, сѣ конто ще сѣ въ-о-душеѣтъ търговіѣтъ и ще исчезне у-мразѣното чудовище на сѣромѣшѣтъ. 6-то; Чрѣзъ развитіето на мѣстѣнѣтъ проми-шленностъ, която и народѣтъ ще ползу-ва и въ хазнѣтъ на правителството ще прѣвнесе новы доходи. 7-мо; Чрѣзъ ра-спроѣтрненіето на основнѣто изучѣніе между источнѣтъ народы, чрѣзъ което тѣ ще почувствуѣа истиннѣтъ сѣ интере-сы, и тѣй ще унищѣжатъ вѣрѣдѣтелнѣтъ дѣѣствіе на прѣснѣжѣтъ по всѣду про-пагандѣ или — спорѣдъ по-новѣй-тъ рѣ-чѣнѣкъ на политикѣтъ — комѣтѣтъ, кон-то изрудѣватъ пѣвѣжѣството на народа. 8-мо; Чрѣзъ развитіето на положителнѣтъ науки и чрѣзъ основаніето на учѣлѣ-ща чисто учебнѣ, въ конто като сѣ у-чатъ общѣственнѣтъ чиновнѣцы не само че ще прѣнесѣтъ высокѣ заслѣжы на търговіѣтъ, но нѣма и да допущѣтъ на европѣйцѣтъ за да свѣтѣтѣтвуватъ на-шѣтъ тѣлѣтъ и многѣстѣнѣтъ работѣжъ земѣжъ.

9-то; Чрѣзъ распроѣтрненіето по разнѣ-тъ области просвѣщеннѣтъ правителствен-нѣтъ чиновнѣцы, на конто разумностъ-тъ да укрѣпѣа плѣменнѣтъ страсти и обы-кѣновѣно подѣклѣданнѣтъ сѣперѣнѣчества, да отѣава равнѣто всѣкому, безъ разлѣ-кѣ бѣтъ той Еврѣнѣтъ или грѣкъ, *Бѣлѣ-ринѣ* или Турѣнѣтъ и да сѣ старае всѣ-какъ за благодѣствіето на онова мѣсто на което е назначѣнъ да го управѣва.

10-то; Чрѣзъ цѣлокупнѣто оздравѣне на вѣротѣрѣпѣностъ-тъ чрѣзъ което наро-дѣтъ ще отгнѣкѣтъ на странѣж рѣлигѣо-знѣтъ сѣперѣнѣчества и доблѣственнѣтъ ще вѣрѣватъ на прѣдѣтъ кѣтъ цивилизаціѣж.

Его една частъ отъ онѣжѣ програма, която има да извѣрши възражданіето на Истокъ. Наистинѣж Правителството е зело вече много мѣрѣжъ върху това. Начѣлото станѣ. А началото е половинѣта отъ всѣ-чко то.... (Ентѣлофѣсѣ.)

ПОЛОЖЕНІЕТО.

Nonni coit qui mal y pense.

в) Ерменѣнѣтъ.

Има единъ народъ, коѣто не е оста-валъ свѣтъмъ безчувственъ при всичкѣтъ жалѣбы конто нашѣтъ народъ е отѣправѣлъ кѣтъ Выс. правителство прѣтивъ фанарѣ-отскѣто духовенство; има единъ народъ, коѣто сѣ симпатѣж е спровѣждалъ вснѣ-чкѣтъ фѣзы на нашѣтъ народѣнъ подвѣгъ и коѣто не бы ии, мыслимѣ, отказѣлъ а-ко бы могѣлъ да ии помогне нѣщо въ тѣзи ии сѣ гърѣнѣтъ расправѣ, понеже е бѣлъ подобѣственъ намъ въ отноше-ніе кѣтъ гърѣнѣтъ и отъ всѣчкѣ источ-нѣхъ христѣанскѣтъ народы, той народъ пѣй-добрѣ познаѣа свойствата и властолюбѣ-вытъ напѣтрѣнія на грѣцѣкѣто плѣме и о-

собѣнѣе на грѣцѣкѣтъ черкѣжъ, на коѣкѣто домогѣваніята да турѣ и тозъ народъ подѣ-кракѣ, како и Сѣрѣйскѣ-тъ и Араб-скѣ-тъ не сѣ непознѣтъ нему. Тозъ на-родъ е Ерменскѣ-тъ. Осѣбѣнъ по свое-то происхожденіе и положѣніе, тихъ и умѣренъ въ своѣто развѣваніе и на прѣд-ваніе, разумѣнъ и точѣнъ въ стрѣмѣн-ностъ-тъ на своѣтъ народнѣ дохѣватѣ, той е възлѣзѣлъ, почти незабѣлѣжѣнъ, не-сѣзрѣнъ, до онѣй высокѣ положѣніе на умѣственнѣто и нравѣственнѣто развѣтіе въ което го виждамъ дѣсѣ: беспрѣстрѣстѣнъ въ разѣскѣваніята сѣ, нѣй не ще сѣ по-дѣоимъ да кажемъ, че Ерменскѣ-тъ на-родъ наистинѣж е по-образѣванъ и по-развѣтъ отъ всѣчкѣтъ народы конто на-сѣлѣватъ и двѣта дѣла на Османскѣ-тъ имперіѣж.

За добрѣ честь при разѣскѣваніята сѣ за тойзи народъ нѣй не ще сѣ прину-ждаѣмы да възлѣзѣмы въ обѣтіята на минѣлѣтъ истѣрѣжъ, и да сѣ трудѣмъ отъ тамъ да изѣлѣчѣмы корѣнѣнѣтъ причинѣ на дѣнѣшнѣтъ повѣнѣя: Ерменѣнѣ-тъ нѣмѣтъ такѣжъ истѣрѣжъ, която бы бѣла оставѣ-ла неупнѣщѣжѣны дѣры въ тѣхнѣнѣтъ на-родѣнъ живѣтъ. Надарѣнѣ сѣ едѣнъ осо-бѣнно тихъ и сѣпѣхѣнѣтеленъ характеръ, слаби по бройѣтъ на житѣлѣството сѣ, не-закрѣпѣнѣ отъ мѣстѣноложѣніето на оте-чѣството сѣ което лежи на сѣверѣ отъ Малѣ-Азіѣжъ, тѣ сѣ бѣли изѣложѣны на свѣрѣпѣствата на всѣчкѣтъ народы — за-воеѣатели, конто и отъ чѣтырѣ-тѣхъ имѣ страны сѣ сѣ пояѣвѣли прѣзъ течѣніето наѣрѣмѣето. Мѣчно иѣщо е да избѣрѣнѣтъ колѣко господѣри е виждаѣла Армѣніѣ. Но при всѣчко това самѣнѣтъ характеръ на тозъ народъ не допѣсѣжъ да сѣ загубѣ сѣвѣсъмъ бѣгѣтъ му, коѣто сѣ бѣше за-крѣпѣлъ тѣрѣдо въ горы-тъ на Высѣкѣ Армѣніѣжъ.

Спорѣдъ това дѣсѣ, въ епохѣжъ на възражданіето на народѣностѣжъ, Ерменѣнѣ-тъ сѣбѣдѣнѣ чрѣзъ непрѣодолимѣнѣтъ глѣсъ на дѣнѣшнѣто образованіе, безъ да сѣ о-зѣрѣтъ назадъ, кѣтъ сѣлавногѣ или без-сѣлавногѣ минѣло на народнѣнъ сѣ живѣтъ, обѣрижѣхъ всѣчкѣто сѣ внимѣніе върху сега-шнѣто сѣсѣстоѣніе, турѣхъ прѣдъ очѣ да сѣ въздѣнѣжѣтъ, като хѣванѣхъ най-удѣбнѣнѣтъ за това пѣтъ коѣто е образованіето. Дѣлото бѣше повѣче отъ похѣвалѣно и обѣстоѣтел-ствата не бѣхъ имѣ прѣтивнѣи. Когато онѣ-гѣста тѣмѣ покрѣваше Истокъ, ерменѣнѣтъ пърѣи сѣ свѣстѣхъ и зѣхъ да работѣтъ за развѣтіето и въздѣганіето на народѣтъ сѣ, а работѣхъ прѣлѣжно и усѣрдѣно, за това и можахъ неѣсѣгледѣнѣ почти, да ту-рѣтъ не само народнѣнѣ сѣ работы въ та-кѣвъ едѣнѣ редъ, каѣкѣто нѣй можемъ о-ще само да сѣ желѣнѣтъ, но и въ прави-телственнѣтъ работы тѣхната инѣтелигенѣціѣж стоѣ на пърѣжъ рѣжъ прѣдъ всѣчкѣ другѣ сѣподаннѣ тѣмъ народы.

Какѣва разлика! каѣкъ *контрѣстѣ* меж-ду характерѣтъ на грѣцѣкѣтъ народъ и този на ерменскѣ-тъ! Дѣдѣто едѣнѣтъ, ка-то призоваѣхъ дѣшнѣнѣ сѣ права отъ минѣлѣто, безѣразѣсѣдно и горѣло поѣдѣохъ въ пѣтътъ прѣтивъ Царѣграѣдъ, другѣтъ свѣ-стѣнѣ и скромнѣ сѣединѣхъ сѣдѣжѣ сѣ сѣ онѣжъ на османскѣ-тъ народъ и трѣгнѣхъ въ едѣнѣ пѣтъ, коѣто имѣ спомогѣжъ тѣрѣ-дѣ много да сѣ подѣнѣжѣтъ и възвѣнѣжѣтъ. За-щѣто, османскѣто правителство, като гле-даше законѣното стѣпаніе на ерменскѣ-тъ народъ, не сѣ забѣви да му отѣвори пѣтъ въ разлѣчнѣнѣтъ вѣнѣчнѣхъ разѣреда на дѣр-жавнѣнѣтъ служѣбы, Ерменѣнѣтъ спѣлѣчѣхъ да прѣемѣтъ значѣтелно сѣучѣстіе въ крѣжѣтъ на дѣржавнѣнѣтъ работы и на правителствен-нѣтъ тежненія, сѣ което прѣзъ течѣніето

Засега от малко влияние въ самият ходъ държавата.

Колкото за въ чистонародните и религиозни работи, заблъжжително е у тях*) онова домогване къмъ ограничение на своелюбията на духовенството, ищщо за което ни единъ още отъ християнскитъ народи на Истокъ не ся е завземалъ ни сериозно замислялъ надъ него. Още прѣди 1860 г. тѣ сполучиха да издѣйствуватъ отъ правителството да имъ ся дозволи устроението на два съвѣта: единъ духовенъ и единъ отъ миряне, членовѣтъ на които да ся избиратъ непосредно отъ народътъ, и тѣзи два съвѣта да разправятъ народните имъ работи. Но итъко богати лица, съ голѣмото влияние държаха почти въ ръцѣтъ си съдѣбата на тѣзи два съвѣта. Поради това ся породиха въ ерменскитъ народъ онази либерална партія, която въ 1860 л. (24 Май) умѣе да възбуди народътъ, да го освободи отъ зависимостьта на богатитъ и да състави единъ *уставъ* за ерменскитъ народъ. Въ извршеніето на тѣзи работи и двата съвѣта, мірскитъ и духовнитъ бѣха съгласни, но на скоро ся показа случай който можѣ да покаже всичкитъ разнижъ на въдохновеніята, мыслитъ и тежненіята на еднитъ и на другитъ.

Ний пѣтамы на умѣтъ си да разправямы тука на читателитъ си всичкитъ подробности на въпросътъ: какъ да ся избира Іерусалимскитъ ерменскій патриархъ? който въпросъ по онуй вѣрме (1860 л.) бѣше планимъ между калугеритъ на Вертабедскитъ манастиръ и между тукашнитъ мірскитъ съвѣтъ, главната цѣль на "кого то бѣше, да уреди черкватъ върху по твърди основы и да *сплени* *крѣгътъ* на духовенството въ границитъ които изискватъ неговото духовно звание и чистоту-церковнитъ му дѣятелности." Тогавашиитъ тука ерменскій архіепископъ Серкисъ, който отъ начало наедно съ духовнитъ съвѣтъ бѣше съгласенъ съ мирянитъ, колкото за въпросътъ, щомъ ся разумѣхъ тежненіята имъ, обрѣхъ ся и ся съедини съ манастирѣтъ на Вертабедитъ който отбръляше всяко измѣненіе на старитъ учреждения.

Намъ е още по-малко на умѣтъ за да излагамъ подробно всичкитъ фазы на борбата между мірскитъ и духовнитъ страна колкото за устаетъ, когато първата бранеше, а втората гонеше, защото ограничава властъ-тѣ ѝ. Ний мыслимъ че доста рекохмы като означихмы само характерътъ на тѣзъ борби, които днесъ още и то прѣдъ очитъ ни слѣдватъ теченіето и развиваніето си.

1860-та-та година е въ којто Ерменскитъ народъ ся потрѣси повече, нежели другъ итъкой пѣтъ. Отъ онуй вѣрме насамъ той все повече и повече ся е убѣждавалъ въ правотѣ-тѣ на дѣлото и въ высокитъ и свѣсенъ патриотизмъ, който движи тѣхнитъ напредъ и дѣятелнѣ партіи. Пѣма повече отъ итъколко седмици когато ний имамы случаи да видимъ съ какво съгласіе, съ какъжъ бързинѣ и съ какъжъ тактъ свѣршихъ тѣ едно голѣмо дѣло: Свѣяніето на Патриарха Богоса, поддържанъ отъ силни и вліятелни лица. Самото това появленіе доволно е да покаже точно степень-тъ до който ся е въздигналъ Ерменскитъ народъ и да означи вліяніето което има той въ държавитъ.

Онова което прѣче още, онова което прави почти невъзможенъ правитѣ-тъ политъ, и отнема много отъ тежестъ-тѣ и мощность-тѣ на ерменскитъ народъ, е неговото жалостно расчленение: то ся раскъснититъ и разединенитъ удове на народното негово тѣло географически и религиозно. Географически той е раздѣленъ на два голѣми купове които ся намиратъ въ двѣ държави на които интереситъ ся диаметрально противоположни. И това не-малко бѣрка на хармоніитъ на тѣхнитъ бытъ и пѣне ги въ задружнитъ имъ успѣхъ. Религиозно пакъ той е раздѣленъ на три общини: По-голѣмата частъ ся Григоріанцы (по тѣхъ православни) но има доста които ся ся съединили съ римскитъ черквъ, има още и които ся пригър-

нали протестанството; и ако и на всякъ-дѣ да виждашъ сѣщитъ ревность къмъ просвѣщеніето, сѣщитъ-тъ снисходителенъ и напредователенъ характеръ, то пакъ безумѣстнитъ-тъ религиозенъ фанатизмъ не минува безъ да имъ прѣче и да ги слаби. Но и на тѣзи двѣ тѣжки раны, горко послѣдѣ на невѣжественитъ вѣрмена, тѣрси днесъ възможнитъ-тъ цѣрь, патриотическото стремление на ерменскитъ интеллигенціи. При всичкитъ неудобства на церковното управление, при всичкы подструванія, ерменитъ въ Турско не рачиха да прѣкъснатъ сношеніята си съ онѣзъ които ся подъ Русіи и благородно за-държаха за върховнѣ глави на черкватъ-тъ си патриархъ въ Ечміазинъ, ако и да е той русскитъ подданикъ, само и само да ся уварди възможната още вѣрска за единството на народа. Колкото пакъ противу религиозното разединение, тѣ установиха единъ народенъ годишенъ празникъ, когато на едно мѣсто ся събиратъ лица и отъ три-тѣхъ вѣры, и съ сказваніе на разны слова трудятъ ся да подкопаятъ малко по-малко тѣзи порутаны и отъ вѣрмето стѣны на тѣхното разединение.

Никой по сѣрдечно имъ не желае пѣленъ успѣхъ въ това велико, праведно и родолюбиво прѣдприятіе — колкото ний Българитъ. Ний, които не ся домогавы за друго освѣтъ за своето си право, неможемъ освѣтъ да желаемъ и да молиствуемъ щото всякой народъ да смогне прѣчытъ които прѣчатъ на напредъкътъ му къмъ пѣлно постиганіе на неговитъ праведни тежненія: съ това ще крѣпнемъ сами ний, въ това ще получаваме новы силы, новѣ енергій въ самото свое дѣло. Благодарение на Бога, нашитъ стремления не докачатъ нигдѣ и въ нищо природнитъ и законнитъ тежненія на другъ итъкой народъ въ Балканскитъ-тъ полуостровъ: и ний мыслимъ и вѣруемъ, че съ това смы и ще бѣдемъ толкозъ по-твърди и по-силны за да противустоиъ а въ случай и да поразимъ неправеднитъ и незаконнитъ властолюбивы домогванія на другы вѣрзъ насъ. Но за това може бы на дълго да поговоримъ ний въ итъкожъ отъ слѣдующитъ си статіи.

ЗА ЖЕНИТЪ.

[Продължение отъ брой 17].

Други еще несъгласія ще са поевѣтъ да смутятъ честитото туй по видимоу супружество, ще са родятъ дѣца за въспитаніето на които не ще оставятъ съгласны супругитъ; защото ако супругътъ е въспитанъ въ строгы и честны нравы, ще иска да отхрани дѣцата си въ тѣзи начала, ако пакъ супруга въ твърдѣ женственны распуснатъ, тя ще иска по своему да ги въспитава, и тѣй привѣчната тѣзи борба дѣцата ще оставятъ безъ въспитаніе; и ако надвые супруга дѣцата ще станатъ зли и тицеславны, ако ли супругътъ, и тогасъ нема да ся по малко развратенъ, защото майчиното влияние има голѣмо значеніе въ образованіето на дѣцата; ако ли супругитъ исповѣдватъ различни религии, о, тогасъ дѣцата ще станатъ или най фанатически и суевѣрны или най безбожны; ако пакъ супругитъ ся отъ различни народности, тѣ сѣкъй денъ ще са укориватъ единъ другъ и толкозъ повече колкото е по-голѣмо негодованіе и антипатіята на двата народа на които принадлежатъ; и ако супруга пожелае да са заселитъ въ нейното отечество, тогасъ супругътъ е вече изгубенъ, защото малко помалко и той и дѣцата му ще забравятъ и народността си и отечественитъ нравы и преданія и пріатели и роднини и сичко, и той ще стане нищо.

Подъ различни-тъ слѣдователно тѣзи въззрѣнія гледамы че супругитъ не трѣба да ходятъ далечъ и въ чужда народность за да си намѣрятъ супруги: тамъ дѣто живѣятъ тамъ да избиратъ другары на живота си и отъ народността си. Защо като купуемъ итъкой имотъ, желаймы да е близу до насъ? защото око то на ступанина го избира по добръ и подобръ го нагледа; тѣй трѣба да струваме и въ избора на супруга, защото такъзи избраніе рѣдко бѣва погрѣшително, и ако да са открье итъкой недостаткъ благородно-

много пѣти го преобраща въ полза; защото не е възможно като има еднакво въспитаніе съ другарката си еднаквы нравы и обычаи и народность да не намѣри срѣдство да изгладн сѣка пречка. Ако обаче нечашно не си сполучи цѣльта тогасъ трѣба самъ себеси да вини че не былъ изучилъ добръ характера който е мыслилъ че ще може да укроти.

Отъ много наблюденія е станала тѣзи истина, че много момы толкози добръ представятъ каквото лице искатъ, щото и най прозорливия умъ можѣтъ да докаратъ въ заблуденіе, но въ такъзи обстоятелство има много средства чрезъ които може да са открье измамата.

Когато итъкой ще са жени преди да си осѣществи намѣреніето, нужно е предварително чрезъ едно стонческо безстрастіе да изслѣдова онѣзи които му сѣхъ прилика по рода, по възраста, по темперамента, по положеніето, по богатството и прочая и като намѣри сичкитъ тѣзи работи удовлетворителны, трѣба еще да си испита сѣрдцето, като отстранн самолюбіето, най вредителнитъ този водачъ въ дѣлата ни, да не бы тѣзи му склонность да произхожда отъ симпатіята ѝ къмъ него, да ли е налучилъ желаемото, и да ли подъ видимитъ евленія на причервяване-то, на чистосѣрдечіето, на тихото лице ся крые непорочна душа; о, колко пакти отровны ехидны са крѣпятъ подъ тѣзи прѣлести които сѣрдцето ни е въ невѣзможность да открье, защото самолюбіето ни на омайва често, когато ний мыслимъ че смы го отблъснали!

Който е живѣлъ въ срѣдъ градини и муравы цѣфилъ, осѣтилъ е непременно голѣмата пріятность да играе изъ-между цвѣтата и трѣвитъ; видѣлъ е какво благоуханіе тѣ разливатъ наоколо доро до едно възхитително упоеніе, и благодарилъ е Бога който толкози добрини и хубости е направилъ за чловѣка, но не съгледа че между тѣзи прелести на природата между цвѣтата и трѣвитъ отровна змійа си е направила гнѣздо, и е готова да са хвърли врѣхъ него да накаже скверния му кракъ; и тогасъ злополучнитъ обожателъ на природата тосъ часъ тѣча истрѣпналъ да избѣгне отъ опасността калне и цвѣтъ и муравы. Тѣй и който иска да са жени гледа невинностьта на физиономіята, хубостьта, благоуханната атмосфера на привлекателното лице което са е рѣшилъ да избере за другаръ на живота си, но въ упоеніето на тѣзи приливы и отливы на живота не осѣща отровната змійа която си таи подъ краката му, и става жертва на нея или са спасява отъ опасността, ако и не съвѣзмъ неповѣртенъ, но благодаренъ на Бога който го е отървалъ.

Който е пакъ вниквалъ въ сѣрдцето на чловѣка намѣрилъ е управляемо пѣ-много отъ интересѣтъ и самолюбіето, недостатъкъ които немогатъ да го оставятъ свободенъ да намѣри истинната съ съ която може непогрѣшително да върви по пѣтя който му е начерталъ отъ божія промысль, за туй той са хлъзга на сѣка си стѣпка и бѣдствува да строши сичкы си животъ о канарата, който ся издига напредъ му; и ще е честитъ ако придруженъ отъ толкози препятствія стане спасителъ на себеси чрезъ една такъзи рѣшителна постѣпка, която дава животъ и ли смъртъ; че какво по-нататъкъ?

Който наконѣтъ е позналъ че, подъ услугитъ които правитъ за него подобнитъ му, са крѣе често измама, разумѣлъ е че на тѣхъ неможе да има голѣмо утѣреніе, освѣтъ ако са убѣди предварително че произлѣзватъ отъ чистѣ и непороченъ характеръ, който не намѣрва съ какво друго да задоволи тогосъ когото обыча, почита и уважава.

Истинно е и опытътъ го подтвърдява че жена добродушна и добредѣтелна рѣдко злополучествува ако и да е оженена за мѣжъ развратенъ; защото такъзи жена има отъ Бога сила да спечела сѣрдцето на мѣжа си, да придобыва любовьта му, да распространява властъта си надъ сичкитъ му силы. Като са обхожда къмъ него съ дѣвственна прелестъ, съ лице срамливо, съ невинно и чисто сѣрдце, тя принуждава мѣжа да я почита и уважава, да са срамува често за развратеното си сѣрдце и да става по примѣра и по съ-

По жена която намѣрва препятствія за да направи мѣжа си добръ не трѣба да са отчайва, трѣба да са рѣши на по-голѣмъ подвигъ, трѣба да са рѣководи выжги отъ благоразуміето, отъ вродеия ѝ изобрѣтателенъ умъ, като има прѣдъ видѣ чѣ природата и законитъ я отождествятъ съ супруга ѝ, който е участникъ въ пометъта и въ успокоеніето и, че тя носи неговото име което какъто го е пріела тѣ трѣба неукоризненно да го остави на дѣцата си, и че наедно сподѣлятъ благополучіето и злополучіето, честъта и безчестіето, скѣрбъта и радостъта, трудовѣтъ и наслажденіята и тѣй да рекъ цѣло съществуваніе на чловѣка. Като са пѣпаше съ толкози силны орѣжія, тя трѣба да земе сичкитъ предзапазанія, сичкитъ испытія за да са утѣри дѣ лежатъ причинитъ на развратеніето на мѣжа и нека бѣде утѣрена че най подиръ ще са покаже побѣдителница украсена съ неувѣдаемъ вѣнецъ, който ще послужн на мѣжа ѝ като бранилище сѣрѣщо сѣко ново поплъзване къмъ разврата; но колкото е туй вѣрно, толкозъ е и истинно че тѣвѣдѣ малко жени ся са показали такъвъ героини и съ такъзи самоотверженіе за направяніето на мѣжѣтъ си; но повечето отъ тѣхъ огорчены и отчаяны отъ такъвъзъ неспосенъ животъ падатъ въ безнадежностъ и послѣ въ хиляды развраты, и намѣстъ да са покажатъ спасителницы на супругитъ си, ставатъ напротивъ и тѣхны и свои убійцы.

Въ което супружество нема съчетаніе и гармонія въ нравитъ тамъ не може да съществува и взаимна склонность, и ако да са виждатъ че са обычатъ, но тѣ ся обычатъ само за едното наслажденіе а не отъ истинска любовь; защото истинската любовь изисква единомыслие и обобща склонность за да може да съществува, а наслажденіето което тѣрси вѣременното съ него са задоволява ще премине, и тогасъ, като пѣма симпатическо съчетаніе на душитъ явно е ще са раскъса съ супружескитъ сюзъ. Наслажденіето е минутно и временно и ще замине скоро а да стори мѣсто на умразата и на прѣрѣніето; дѣ ся тогасъ неувѣдаемитъ вѣцы на супружеството? дѣ благополучіе на съединеніето? Сичкото то е отлегалъ или защото единъ отъ супругитъ не е былъ заможенъ да спасе и себеси другъ или заможенъ му като недостатъчна не ще принесе слѣдствіята които ожидаше.

Тогази супружеството е благополучно когато и двамата супругы си наложатъ сѣкій на себеси като първа обязанность неизмѣнното туй начало. „Искамъ да обичамъ и да почитамъ за выжги онуй сѣрѣце което съмъ поставилъ господаръ на мене.“ Но суетностьта, самолюбіето и тицеславіето не ны оставятъ спокойны да намѣримъ какъвто другаръ трѣба да си изберемъ за да му принесемъ почитаніе и любовьта си; О, колко ся достойны злочестината си онѣзи дѣвицы, които безъ никое расжмѣденіе пріематъ отъ първоу прѣдлагаемо мѣсто, което ласкае тицеславіето имъ, свѣщенитъ вѣрзесы на бракъ само и само за да блѣснатъ въ склпы облекла и украшения, да покажатъ богатството и да искажатъ суетностьта са Чинитъ обаче, богатството, хубостьта, вѣкшнитъ прелести не ся выжги вѣрнитъ бѣлзы на едно честито бракосъчетаніе.

Κύριε Συναχτα

Διὰ τοῦ ὄφ' ἀριθ. 488 φέλλου τοῦ ἀδ' Νεολόγος « δημοσιεύει, ἀναπόκρισιν τοῦ ἐκ Φιλ. λεύς ἀπὸ τῆς 14 | 26. Μαρτ. Ἐχέτουςαν τὰ κατὰ τὴν ἐπέτειον συνέλευσιν ἡμῶν, τὴν γενομένην τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδόξιας.

Ἀναμετρῶν τις τὰς αἰσχρὰς συκοφαντίας καὶ τοὺς παραλόγους διςχυρισμοὺς δι' ὧν ὁ Νεολόγος « καὶ γρακικὴν τὴν ἐπαρχίαν ἡμῶν ἐπὶ σποτὲ διεκδικήσας, ἥμιστα ἡ καὶ οὐλόως ἤβλεπε πιστεύει εἰς τὴν ἀναπόκρισιν τοῦ ταύτης ἄτε ἀναλογισάμενος ὅτι εὐαρίμως ὁμᾶς Βολυριστῶν, ὡς καὶ μέγρι τοῦ νῦν διατετινόμενου ἀποκαλοῦσιν ἡμᾶς νοσοῦσαι τινες κεφαλαί, ἥτοι δύνατον νὰ προσενέγκωσι τὰ ποσὰ ἀπὸρ ἄλλως ὁ ἀναποκριτὴς αὐτοῦ ἐπερίθμισεν. Καὶ μὴ ἀγαθὴ μοῖρα εἶναι ἀληθὲς αὕτη, τοσοῦτος μᾶλλον καθ' ὅσον εἶναι ψευδὴς ὁ διςχυρισμὸς σχολαστικῶν τινῶν ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ἄλληδες.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ ἐν λόγῳ συνέλευσις συνκροτουμένη ἐνταυσίως κατὰ τὴν ἐορτήν

*) У григоріанцѣтъ, които съставятъ най-големѣтъ частъ на ерменскитъ народъ.

ЛОЗЕНЪ (Жарковскій). — Пишжтъ ни, че тамошната наша българска община дивеела въ бездѣйствиѣ за своигъ народни работи, негледала училището си и въобще никакво „родолюбиво движение не ся виждало съ ней, когато гръцката община ся трудяла прилежно за своето си. Чудно е дѣто ся не появяла никакво спасително и похвално съперничество у нашихъ тамо Българи, което само бы могло да ги освободи отъ клеймото на срамъ, което може да имъ ся приклеимъ ако тека въ по-

хж изъ града, и хваляхж еж, че турили Българиты на ръжж. Но сто що ся случи. Даскалчето

